

H A Z A I - H Í R A D Ó

Szerdán, Mártius' 5-ödikén, 1 8 2 8.

Columbia — Északamerikai Egyesült Státusok — Portugallia — Spanyolország
Nagybritannia — Frantziaország — Németország — Svédország — Muszkaország
Austria — Svájtország — Jóniai Szigetek — Törökország — Hirdetés

Columbia

Bogotában, Columbia' (még egy-kiskorig) fővárosában, irtóztató földindulás volt, nov. 19-edikén, 1827. Az ottani Constitucional jelenti, hogy a' dühös rázkódás által az anya-templom' tornyai lerogytak, tsak-nem minden templom, Kastélj 's más köz-épületek megromlottak, és igen sok magánosok' háza dűledékké és televénné vált. Alig van egy ház, melyben több vagy kevesebb kár ne esett volna, és sok közzülők, lakhatatlanná lett. Ember is sok vesztette-el életét ezen pusztító természet-jelenetnél. Már más-nap' 15 ilyen szerentséltent temettek-el, és foljvást ásogattak még ki a' dűledékek alól a' holt testeket. Ambár pedig ez a' földindulás nem volt oly' erős mint a' tavaj (1826) júniusban ugyanott történt; még is több lett a' kár, mivel' e' mostani sokkal tovább (45 másod-pertzig) tartott, és az épületek, már tavaj 's azelőtt kimozdultak feszes fészkekből. Bolívar, a' ki éppen a' városban volt, késő éjtszakáig a' tsendesség' megtartására igyelt. — Ere, azt jegyzi-meg egy ánglus Híradó, hogy, mivel' az Antille-szigeteken (Guadeloup, Antigua, 'sat.) és a' Costa firme-n, a' feszes-föld' partján, ugyanazon órában és 30 -- 35 másod-pertzig tartott ez a' földindulás, tehát az egy idejű és hasonló környületek, hovatovább bizonyították némely Tudósoknak azon vélekedéseit

(hypoth.), hogy valaha az Antille egy darab volt a' feszes-földdel, és éppen ezek voltak a' legmagassabb hegyek a' feszes-földön; de a' mellyek, vagy vulkánok, vagy a' tenger' özönei által váltak-el a' mostani feszes-földtől. A' rázkódás délről északnak esett, mint ott mindig, mely a' szél-alatti szigetek' és a' legmagassabb amerikai hegyek nyúltával, megegyez.

Északamerikai Egyesült Státusok

Jan. 7-ikén indított-el Bogardus Úr a' washingtoni Senatusban, a' New-yorki Senatus és törvényszerző Gyűlés' sok végzéseire támoszkodva, egy javallatot, az Egyesült Státusok' országlómódja' megváltoztatására. Vólta képpen, két végtárgya van ezen javallatnak: — 1. Hogy, ha az Elölülő' választásánál, a' választó Kollégyiomokban, nem volna a' többség elegendő; a' véget-vető választás, nem úgy mint eddig, a' Képviselők' kamarájától, hanem, a' külömböző Státusok' törvényszerző hatalmától, vagy egyenesen a' néptől függjön; 2. Hogy ugyanaz a' személy, soha többször Elölülővé ne választasson.

A'mint van, a' Tserokase Had (nemzettség-törsök) az Egyesült Státusok' az ő' szomszédjok' országlómódjához hasonló konstitutziót tsinált magának.

Portugallia

Lissabon, jan. 23. — Az Infantin Igazgató, a' D. Miguel Inf.' megérkezése' napjára és a' két következőre, nagy galás pompát rendelt és kivilágosítást. A' Köz-örvendezésnek nem lesz szabad semmi akadályt úttjába ejteni, míg-tsak az, törvény ellen nem láttzik lenni. Az apostolicusok valami nyilatkoztatás-formát hírelnek-el a' Chaves Marquis' részéről, melyben a' D. Miguel' tette ellen protestálnak, ki, nem szabad akarattja szerint viselné magát. Az igaz, hogy itt minden úgy volt készítve, hogy az Inf. kilépésekor, lázzadás üssön-ki. Előbb az egész Gen. Stáb, mely a' parádét igazgatná, mind apostolicus Tisztekből állott; de tegnap' egészen megváltoztatták, és liberalis férfiakból állították össze. Az Anglusok is készülnek a' Printz' elfogadására. Minden katonának 60 töltest adtak, hogy minden esetre készek lehessenek.

Spanyolország

Mádrid, jan. 31. — Hogy a' Királyné, terhes, mindenek bizonyították: születése' napján botsátanak-ki a' régen készülő, 20 elmúlt esztendőre szülő amnestiát. (utóbb: más baja, betegsége van).

Nagybritannia

D. Miguel Inf. Ö-k, Hzgsége, fébr. 6-odikán ült-fel Plymouthban a' Perla fregatte-re, hogy haza menjen. Ugyanakkor indult-el Lamb úr is, az újj anglus Követ a' lissaboni udvarnál, ez a' szigetforma' (peninsula') politika tsinynyát-bínyját nagyon esmérő diplomaticus.

Wellington Hzg. Marquis of Douro nevű's rangu első szülött fijának emberkört (maioresnitas) ért napját ineplette fébr. 3-adikán. — Huskisson Minister, a' liverpooli Gyűlésnek tsaknem minden szózatjával, azon városnak ismét Képviselőjévé választott.

London, fébr. 7. — A'mint beszél-lik, a' Wellington Hzg' letett fő-vezérségét, nem valami Biztosság, mint elébb mondották, hanem, Hill Gen. fogná viselni. (már, magára is vette)

A' Huskisson Úr' beszéde, melyet a' ő' liverpooli Választóinak mondott, hogy most Minister-fővel, ismét Képviselőnek választatott az alsó Kamarába, megérdemli, a' Kűlföldiek' figyelmét is, mert eredeti világosságra hozza a' mostani fontos időszakot, a' Liverpool' Kabinétja' meg-szünése-olta, 's megnyugtattja a' nemzetet, hogy sem benn az elindított javítás, sem kinn, a' politica nem fog változni. A' maga' megholt kollégájáról és barátjáról, Canning-ról, nagy érzékenységgel szóllott Huskisson Úr: "Az a' hatalmas szó, úgymond egy helyen, mely az Európa' tanátskozá-ában Anglia' behatását nevelte, és bizonyossá tette, és a' mely azt az utat mutatta-ki, — hogy lehessen azon eggyesülnék ellent-állani, mely a' pallérozóda's lépéseit gátolják, olyan szó, mely Európának azt a' szükségességet adta elő, hogy az ember' jussát szentnek kell tartani; 's egyszersmind a' szomszéd nemzeteknek, hogy lehet egy királyiszek egyszersmind ditsősséges 's a' nép, szabad, — ez a' hatalmas és mindenmozdító szózat — megnémult. Az idvezült' példája által, régen megtanúltunk mi, büszkélkedve mondom, a' szabad-lelkű principumokhoz ragaszkodni, mellyeket ő oly' nagy ditsősséggel hirdetett-ki. Azon pilantatban, midőn uraságtok megtudnának szünni az én idvezült barátom' gyökérértelmeinek fejet-hajtani, azon pilantattól-fogva, nints nekem többé hatalmomban, az Urak' Képviselője maradni — szabadon megvallom. Hiszem és tudom, hogy azon principiumokat, mellyekért én élek, az ország' megvilágo-

sodott része is követi. A' nélkül, nem látom hogy a' hazának valamiben szolgálhatnék, — nem lehet valóban, hogy mostani állásunkat a' nemzetek között megterthassuk. Elbeszélvén azután a' Goderich' ministeriumának felállása- és felbomlása-oltai kormányozást, egész tűzzel védelmezte azon terhes időbeli politikai magaviseletét. Valóban, nem is vándorhatta még ötet senki, és most is, mint eddig, szeplőtelenül folytatja köz-hívatását. A' mostani Ministeriumról megnyugtatta saját Választóit, lakonice beszéll: "Wellington Lordal volt beszédemben két tárgyra néztem: a' Ministerium' politikájára, és a' garantiára (bizodalmas kezességre). Canning Urnak, a' külső politikában 9 hónapig uralkodott principiumaira ügyeltem. Szemem előtt forgott a' 9 hónapi tapasztlás, mikor a' Canning Ur' principiumai a' külső politikában uralkodtak; első szándékom volt, hogy az a' politika különös változást ne szenvedjen: mert ha változik, kész az én' meghatározásom — meghajtom magamat s elválok egy olyan Ministeriumtól, mely ama' gyökéértelmeknek térdet-fejet nem hajt. Dudley Lord sem olyan ember, hogy a' maga' alá-írásának árulójává lenne. Se jobbra, se balra nem tekintettem, csak azt néztem, mit lehet legnagyobb haszonnal végre-hajtani. Az újj Kollégák' ígérete a' Kezesség, — hogy ama' principiumtól el nem fognak távozni: de, valjon meddig tarthat a' Canning' Ur' halálos ellenségeinek ezen kezességjek, nem lehet előre látni, s több efféle.

A' mi' protestáns Dissentereink is, kik számokra, gazdagságokra, és kivált jó-erkölcsökre-nézve igen hatalmasok, nagyon törekednek a' mi' türedelmetlen Státus-egyházunk' Testactája' eltörlésén. E' volna az emancipatióban a' legelső lépés.

London, fébr. 8. — Peel Úr, helyet foglalt az alsó Házban; de még nem szólott az újj Kabinét által követendő politikáról. Huskisson Úr pedig, valamint a' Liverpooli választó Gyűlésben, úgy itt is, szabadon és nyilván elő-adta azon tárgyat. A' Tory-Híradóknak nem tett az ő' beszéde, úgy nézik őtet, mint az ő' táborjok' spionnját. Ama' híres kintstár-Bíztoasságot, ezt a' Canning Ur' hagyománnyát, Peel Úr fogja a' jövő kedden szóba hozni. Mindenek az országlószék-re néznek, ha szívből akarja-e az, azon nagy ember' szándékát ebben a' részben követni. Azomban azt állítják, hogy szembetűnő kimélléseket fognak javallani, még-pedig, nem csak a' szegény Kantzellisták' fizetéséből, kiknek egész létek a' bérektől függ, hanem a' legnagyobb Státus-szolga heriből is.

Brougham Úr, a' leg ékeesebb beszédű (orator) Nagybritanniában, tegnap-éjjel javallotta egy Kérőlevél készítését egy olyan Bíztoasság-eránt, mely a' polgári törvényt és a' Törvénszékeket vizsgálná-meg, oly' szándékkal, hogy az azokba bétuszott hibákat és hűjjanosságokat kinyomozzák, és jobbítsák-meg. Ez a' javallat egy tündöklő előbeszéd-del járt egygyütt, mely 6 óránál tovább tartott, és nem tekintvén annak hosszúságát és a' tárgy' úgy-láttzó soványságát, minden partok' Tagjai a' legnagyobb figyelemmel halgatták azt. Magát, a' Törvénszékek' és Törvények' csak egygyedül azon ágaira bótátván-ki, melyeket ő' személlyesen esmér, tsudálkozást ébresztő világossággal ment minden keresztül, a' mi csak neki azokban károsnak láttzott: elő-adta a' szokás' és vissza-élés' históriáját, minden állításai' documentumait, s elő-mutatta azon jobbításokat, melyeket behozni szeretne.

Frantziaország

Az országgyűlés' alsó-házbeli Képviselői, össze-gyűltek febr. 7-edikén a' magok' kamarabeli 9-féle Hivataljokba, hogy magoknak Elölülöket és Titoknokokat válasszanak, 's azután a' meghatalmasítások' behizonyítása után járjanak. A' szözetok' többsége által választatottak ezek: — 1. Elölülő: Rallier Chevalier; Titoknok Lemercier Vicomte. 2. E.: De Lapeyrade Vicomte; T.: De Maral-lach úr. 5. E.: De la Bourdonnaye Gróf, T.: Lamendé úr. 4. E.: Bourdeau úr; T.: Baco de Romans Báró. 5. E.: De Lalot; T.: Bertin de Vaux. 6. E.: De Lastours; T.: De Monthel Báró. 7. E.: Lefebvre-Gineau; T.: Lafitte úr. 8. E.: Ravez úr; T.: De Berbis. 9. E.: Royer-Collard; T.: Perrier Casimir. — Azután rendelést tettek másnapra a' Hivatalokba-gyűlésről, a' teljes meghatalmaztatások' megvisgálására, 's utóbb, nyilvánágos ülésről a' tudósításokra.

Jan. utóljen egy este, Párisban, jönn egy ember az ánglus Követ' kertjéhez, 's próbálgatott bemászni. Az ott őrt-álló Invalidus (kiszolgált katona), kiált neki; de az ember tsak szónak se állott. Hát mikor egyszer az a' gyanús ember, a' kerítésnek lajtorját állított, és, az által próbált a' kőfalon bemászni, 's a' többszöri megszólításra-se felelt, neki fogja az öreg a' fegyvert, 's rá lö. Megsértette az esmeretlent egy-kisség; hanem ez, ezen annyira megdühösödött, hogy egy késsel az Invalidusra rohant. De az öreg, a' fegyver alatt megöszült Veteranus (régidejű), nem felejtette-el magát a' dühös megtámadás által, hátra ugrik két lépést, a' megtámadó lábainak veti a' fegyvert, 's az alatt míg amaz ez által egy pillantatig meghökken, kikapja hirtelen a' kardját, és az ő izmos öreg kar-

jával oly' bizonyos vágást ejt még rajta, hogy a' bajnok, ketté hasadt fővel, nyomon a' földre terült. Semmi papirost nem találtak nálla, senki-se esmérte: azomban pedig, szép öltözetben volt. Már, azt gondolták, hogy valami avanturier (szerentse-vadász) vehette volna őtet ezen gyanús próbára, mint sem a' lopás' megpróbálása. De mikor a' testét a' tzigérre (Morgue) kitették, megtalálta őbenne az ő saját apja, egy, minden tekintetben elveszett fiját, 's azt vallotta, hogy az, egy tolvaj-mesterember, már 10 esztendei erőltetett munkára büntetett volt, 's a' politzia nyomozza. Az öreg fegyverviselő' vitézi magaviseletét ditsősséggel emlegetik, és méltán is, minden társaságokban.

Páris, febr. 9. — Tagadhatatlan, hogy minden ellent-állás ellenére is, egy nagy harmadik revolutió (felfordulás) mentvége a' frantziaországi Charta' jóvára; és valóban azt kellene hinni, hogy mind-a-három megtámadás az ellen, ugyan-azon-egy lélektől származott. Az 1815-ödik esztendőben, a' Charta, magával a' királyiszékkel együtt, egynehány oktalan Udvaraik miatt; egynehány esztendővel azután, XVIII Lajos szántszándékkal osztatta széjjel a' Konstitúcióelleni Kamarát, mivel' ez magát el hagyta tsábitani az udvari intselkedések által; most, a' legvakmerőbb Villelista is megvallja négy szemközött, hogy a' lebukott Ministeriumnak, egyedül a' Charta' eltörlése volt a' tárgya. Bizonyos jelei a' Charta' mostani megszabadulásának, a' Ministerek' jönn törekedő szándékjok: de még, nem kell ítélai. Az újj Kamarában is megtettzik már ez, a' választást illető Kérrő-levelekről, mellyeket most nyomon a' vizsgálók kezéhez küldenek, nem mint azelőtt, mikor a' többi gyűlevész Kérésekkel együtt, a' l' ordre du jour, fére-

tették; mikor már a' bevádolt Képviselő igasságtalanul beavattatott.

Régen beszéltek már a' billoni Jé-suita-oskolabeli különös mozgásokról: most már bizonyos, hogy a' Tanulók' nagyobb része össze-beszélt, és a' Tanítókat ki-hányták a' házból. — A' Gazette de Lyon a' Jésuiták' számát Frantziaor-szágban, 20 ezerre, a' Congregatio' Tag-jait pedig 500 ezerre teszi.

A' titkos Postahivatalról Frantzia-országban, hovatorább tölbet beszélnek; a' Departementekből most jöddögélnek-be a' Posta által elkövetett lopásokról-va-ló beszédek. Az utolsó válaszítások alatt feltört levelek által magyarázzák ezen tolvajságokat, hogy az által szédítették volna meg a' levelekbeli pénz' ellopásá-ra az oda rendelt személljek. A' Posta-hivatalról minden-nap' az úgynevezett királyi Hivatalba vitték a' gyanúsnak tar-tott leveleket. A' határszéli városokban, nem volt efféle Levél-fetördelő Hivatal; hanem, Párisba kellett az olyanokat kü-lön küldeni. Külömben, a' leveleket nem sikkasztották-el; hanem tsak mássát tsi-nálták a' gyanúsoknak, az ánglus sajtó által. Mindenik Hivatal-Tisztnek saját kúltsa volt a' Hivatal-szobához: nem volt nekik szabad semmiféle inast tartani, tü-zet magok raktak, vizet magok hoztak'sat.

Németország

A' Sand által megölettetett híres Kotzebúnak az anyja, Kotzebu ten-geri Kapitánynak pedig Nagyanyja, meg-hólt Weimarban, 91 esztendő-s-korában.

Svédország

Stokholm, febr. 1. — Jan. 19-edi-kén, Fahlanban és Gefle-ben, a' hideg 34 fognyi volt Reaumur szerént; 's az-után 12 órával olvadás lett.

Muszkarszág

Berlinből írják: A' Pétervárról jövő Utazók, kik nem-régiben a' Kron-

stadti építményeket megvizsgálgatták, azt állították, hogy azokat, a' múlt esztendő-ben, annyira megnagyobbították és erős-sítették, hogy azon legelső hadi kikötő-je ellen Muszkaországnak semmiféle ha-jó-erő a' világon, nem merhet próbát tenni, büntetetlenül. (az Anglustól kell megkérdeni). — Ugyanezen Utazók bi-zonyították a' gyalog gárda' nagyobb ré-szének elmenetelét a' fő-városból: de a' lovas gárda még mind ott van.

Austria

Béts, febr. 2. — Ma, délelőtti 10 ó-rakor vitték az itt, életének 36-odik esz-tendéjében meghólt Ypsilanti Sán-dor Hgz' hólt testét saját szállásáról a' görög templomba, hogy ott rangjához szabva megszenteljék 's azután eltemes-sék. A' testet, görög szokás szerént, sza-bad nézésre kitétték az alatt, míg a' halotti tiszteletet, a' volt Pharsalai Püs-pök, ki ezelőtt egynehány esztendővel Konst.poljából elszökvén, és úttjában itt tartózkodik, kiszolgáltatta. A' Sándor' hólt tetemét fekete beketsbe öltöztették, mely, a' mint mondják, a' szent Sereg' uniformissa (jegy-köntösse) lett volna, melyben az Moldowába beütött volt, és a' melynek semmivé-tétele után a' Hgz. elfutott. A' mejjére volt téve' egy pár-nára, a' muszkaországi ketteje vitéz-Rend. A' vakszeme, körül volt kötve rósákból és mindég-zöldellőből kötött koszorúval, mellyet egy igen barátságos Dáma ké-szített. Halotti tisztelet alatt lépett-be Rasumowsky Hgzné a' templomba, hú-gával (leány-ötszéval) együtt, és leült a' meghóltnak keservesen zokogó test-vér-ötszei mellé. Ő apolgatta a' meg-hóltat barátságos kedvezéssel, és utolsó óráiban nem is ment többé el tőlle. A' szokott énekeket a' muszka Követtég' Éneklői énekelték-el. A' halotti títzte-let' végezetén, az Ypsilanti' ötszei a' ko-

porsóhoz mentek, 's megadták az idvezültnek az utolsó testvéri tsókot. E' volt jele a' mindennel-köz mozgásnak. Dugva-tele lett a' templom, halotti tisztelet alatt, Görögökkel, kik rakással tódultak elő, hogy a' görög szokás szerint a' holt testet megsókolják. Hzi bőkezűséggel osztották széjjel a' sok száz viasz-gyertyát, 's így lett ezen utolsó scénának gyertya-világnál valami különös, szívet indító formája, melyet nem könnyű leírni. Ypsilanti Konstantint úgy keresztül járta az, hogy ötet szomszédjainak kellett karon-fogva tartan'ok, és sok körül-állókat elöntött a' könnyűllatás' özöne. Most már feltették a' koporsót a' hertzei halott-szekérre (Sz. Mih. lovára) 's a' temetőbe vitték. Mindjárt a' koporsó után, mentek a' Rasumowsky Hzi' kotsija és a' Hznéjé, a' megholt' öttsei és a' Papok, 's legutól a' görög Kösség' kotsijai. A' muszka Követtségtől senki-se volt jelen (tsak az éneklők?) Temérdek nép gyűlt össze halotti tisztelet alatt, az uttzákon.

Svájtzország

Genf, fébr. 8. — Amand Saintes frantzia Pap, a' ki a' Montlosier' Írásait a' Jesuiták ellen, megzfalni törekedett, a' napokban a' protestáns Egyház' részére állott, és a' maga' újj vallásában Prédikátor akar lenni az északi részen.

A' Capodistrias' Gróf Görögországba menetelének késleltetését így magyarázzák Genf-ben: "Nem akart ő a' 3 Adm. segedelme nélkül, és hogy valami földi segedelem is ne volna mellette, az országnak akkori szélveszes környületei között, oda menni. De már most, hihető, egész munkásságban vagyok, melyet nem sokára meg fogunk hallani. — Nem tsak itt nállunk gyenge, napfényes és tiszta az idő; hanem a' szomszédunkban is mindenfelé; a' hegyeken is úgy van; Bern-

ben, széltére szóll már a' kakuk, a' bim-bók nyílnak (tsak, meg ne bännják).

Jóniai Szigetek

Corfu, jan. 29. — Tegnap' harmadfél órakor délután ült Stratford-Canning úr, familájával együtt, a' Dryade fregatte-re, Anconába-menetelére. Ma-reggel indult-el; de 10 óra-tájban vissza jött, melynek, vagy a' rossz szél az oka, vagy hogy Otrantóból a' jóniai Postahajó megérkezett, mellyen magának leveleket gondolt jönni. — Máltából írják, hogy Capodistrias János Gróf, 5 napi ott tartózkodása után, a' hónap 14-edikén, a' Varspite liniahajón, Éginába indult.

Törökország

Smyrnai tudósítások, jan. 18-adikán jelentik, hogy a' Spectateur orientál' elébbi Redactorát, Blacque urat, minekutánna a' frantzia Konsul' Helytartója Castaigne Úr megfogatta, és sajátjával együtt egy frantzia hadi hajóra vitette volna, megnyerzte ugyan, kezeség mellett, szabadságát: de, még is felfüggesztve marad egy-ideig a' Híradó, 's a' sajtó elfoglalva (sequestrum alatt). A' Blacque Úr' Háza (Kereskedése), egy igen fontos nyilatkozatást' botsátott-ki az ő' Feje' megfogatása ellen. — Blacque urat, ki a' hajón 3 nap' vesztegelt, meglátogatták minden Kollégái, az egész külföldi Kereskedőség, és a' török Felső-ségek 's Tisztviselők, kik őtet mind egyformán tisztelik. — A' frantzia Kereskedőség, mindjárt írt a' Konsulhoz, álmélkodással fejezvéni azon törvényteleniséget és despotismust, 's követelte, hogy Blacque urat, mint a' nemzet' első Képviselőjét, melyben ő dec. 24-edikén, egy-akarattal megerössítettett, 1828-ra (megfogatása esett dec. 31), vissza tétesse. Minden nemzet' Kereskedőji írtak Blacque úrnak, kifejezvéni bosszújokat

jussa' megsértése eránt, és hogy a' frantzia Konsul-helytartó minden kötelességét féretette. Ez a' kemény próba megmutatta legalább neki, millyen betsületben áll ő' az ottani Kereskedőség és az ország' Tisztsege előtt. — Blacque úr, meg fog fizetni az elkövetett méltatlan gyalázatért és jussa' megháborításaért, a' benne termett elmenél-fogva. — Vana est sine —

Konst.poljból, jan. 11-edikéről, és más napszám alatt is, a' külföldi Híradók mind-untalan csak azt hordják-elő, a' mit már régen tudunk, a' Sultán vadságát és zabolátlan mérget. Tsendesség van ugyan a' városban; hanem, azt lehet mondani, hogy ez a' város, egy nagy kereskedő városból, hadi táborra változott.

Konst.polj, jan. 11. — A' Porta Hirdetménye és Útmutatása, melyet az, a' Követek elmenetele után, az európai Ayan-okhoz és Ásiába, dec. 18. 1827, kibocsátott, szóról-szóra magyarra áltatéve, ez: "A' kinek csak valami kevés esze van, tudja, valamint minden Muselman a' Hitetleneket természettel gyűlöli, ezek a' Hitetlenek pedig, ellenségei a' Muselmanoknak, — hogy Muszkaország különös gyűlölséggel viseltetik az Islamismus ellen, és fő-ellensége a' Portának 50--60 esztendő-ólta. Minthogy az, egész tűzzel törekedett gonosz szándékát a' muselman-nemzet és az ottoman-birodalom ellen végre-hajtani; minden legkissebb szint elő-vett, hogy hadat indíthasson. A' Jantsárok által, kik Istennek halála el-töröltettek, elkövetett rendtelenségek elő-mozdították az ő' lépéseit, úgy hogy egymás-után sok tartományainkat elfoglalta. Kevéljsége és magának - tulajdonításai napról-napra nevedektek, 's annál-fogva, azt gondolta, hogy könnyű mód volna régi elmerajzait (planumait) a' nagy magasságos Porta ellen, az által végre-hajtani, hogy a' Görögöket, az ő' hit-

sorsosit fellázzasztja. Fellázzadtak ezek egyszerre, a' vallás' nevében, elkövettek a' Muselmanokon minden gonosságot, 's össze-esküttek a' Muszákkal együtt, kik magok' részéről, az ottomanni birodalmat megtámodták, hogy minden Hívőket elűzzenek, és a' Portát eltöröljék, melytől minket Isten mentsen-meg! Áldott legyen az isteni védelem és Pró-fétánk óltalma, ez a' hitetlen össze-beszéllés, végre-hajtása előtt felfedeztetett. A' fő-városban, idő-vesztés nélkül elő-vett rendszabások, a' kezdeten mindjárt, határt vetettek a' gonosz szándéknak, melynek végre-hajtása oly' könnyűnek tétztett. A' pallos, igen sok lázzadóknak Moreában, Negropontban, Akarnaniában, Missolunghiban, Áthénében és más részeiben a' feszes-földnek, igasságot szolgáltatott. (legnagyobb a' Konst.polji széjjel martzonglott Patriárkának). A' móreai és szigetbéli pártütők, melyek a' zenebona' fészkei voltak, hasznát-vették eleinte a' lázzadásnak, a' Muselmanok ellenvaló tsatában, sokat megöltek azokból, asszonyokat és gyermekeket rabszolgákká tettek, és Görögország' országlo-széke nevezet alatt, hallatlan kitsapongásokat követtek-el. Egynehány esztendő ólta, földön-vízen sok hadsereget küldöttek ellenek; hanem, a' mi' földi seregeink, elvesztvén kedveket a' 'söld nem fizetése miatt, nem mutatták-ki illendő buzgóságokat; hajóseregünk-se vihettevége szándékát, arsenalunk' régi zavarja miatt. Minthogy már így ez a' dolog hosszas időbe került; tehát az európaiak is, a' betsület-hajhászástól indíttatván, minden módon segítették a' pártütöket, titokban, mind ígéretekkel, mind vóltaképpen, 's ez által különös okai lettek ezen szövevény' hosszabbulásának. Végre, Anglia és Frantziaország elhagyták magokat szédíteni Muszkaország' tsa-

lárdsága és sugallásai által, hozzá állottak ahhoz, 's azt tselekedték, azon szín alatt hogy az ő' kereskedések a' zenebona' hosszas tartása miatt szenvedne, hogy a' Görögöket minden mesterkélessel ára vegyék — mondjanak egészen le Raja-ságokról. Sokszor javallották a' magosságos Portának, hogy többé ne avatná magát a' Görögök' dolgába, adna nekik független országlómód' formáját, őket a' Muselmannoktól egészen külön választaná, nállok, valamint Moldvában és Oláhországban, egy Fő-igazgatót tenné, 's nekik, esztendei adózás mellett, szabadságjokat vissza adná. Szinte ilyen-formából állott az a' gyermekhez illő javallat. Minthogy a' szabadságnak ezen követelése, egész nyilvánvaló, nem tzelozott kisebbet annál — melytől az egek minket mentsenek meg! — hogy Európa' és Ásia' minden tartományait, a' hol Görögök és Muselmannok elegyest élnek, a' Hitetlenek' kezére intselkedjék, a' Raja-kat apránként az Ottomannok helyébe 's meg fordítva, tegyék, talán Mosce-inkat templomokká változtassák, 's harangokat bögessenek azokon, egy szóval, az Islamismust könnyen és sebessen eltöröljék: tehát, sem okosság, sem törvény, sem politika, sem vallás nem engedték-meg azon javallatokat. (végezete következik)

Jassy, jan. — Konst.poljból ide jött egy Hirdetmény, mely minden Alattvalót fegyverbe állítani parantsol, az itteni Felsősegeket szemlátomást megrezentette. A' Hospodár és az ő' Divánja, úgyláttzik, bánják hogy Muszkaországhoz annyira hajlottak, és most, mindent elkövetnek hogy a' Porta' bizodalmát ismét megnyerhessék. A' muszka határszélről, semmi újság.

Triest, febr. 8. — Odessai levelek szerint, jan. 26-odikáról, nints most ott legkisebb kereskedési dolog is, minthogy

a' háborút elkerülhetetlennek tartják. Konst.poljból is azt írják jan. 13-adikáról, hogy azon is kételkednek, ha valjon a' részre-nem-hajlóknak megengedődik-e ezután, a' fekete-tengerre-menetel. Livornóban, a' honnan febr. 4-e-dikéig van levelünk, attól félnek, hogy az Anglusok Konst.poljt és más török kikötőket is be fognak keríteni. Az utóbbi Minister-változás szerint ugyan, még ez a' veszedelem messze volna. Codrington Adm. Máltában volt még jan. 18-adikán. Kétségkívül nagy dolog' kedvéért halgattattják őtet, — aut Caesar aut nihil: vagy nem szolgál, vagy még többet bíznak rá mint eddig.

Hirdetés 1-ször

A' Felsőges Királyi Udvari Kamara udvari 2923/79 Kintstári 1564 idei számokkal megjegyzett rendelése következésül ezennel köz hirré tétetik; hogy e' folyó 1828dik esztendő Május 9-kén Déesaknán a' Királyi Só Tisztseg Kanczelláriájában Kotyavetye által Nemes Doboka - Vármegyében Szép - Kenyerű Szent Mártonba a' Kendi és Szoboszlai féle Fiscális rész Jóságok 1-ső Novembertől 1828. kezdve három egymás-után következő esztendőkre a' legtöbbet ígérőnek fél esztendei előre fizetés mellett haszon bérbe kifognak adattni: találatnak pedig ezen fenn meg nevezett rész Jóságokba 10 belső Inquilinális fundusok — 79 Köböl 3 vékani Szántó földek 33 szekérni 7. 1/2 portioni Kaszálók — 185 vederni mustra szállók, mindezekért az elsőben ki kiáltandó summa télesen 302 Rftokat váltó Czedulában a' bánat pénz 10 pCentum.

Azért, kiknek megkívántató tulajdonságaik vagynak elégséges tehetségek és a' kik a' felsőbb Rendeléseknél fogva nintsenek kirekesztve ezen Licitatorra a' fellyebb említett napra, és helyre meg hivattatnak.

Szebenbe Februarius 22-kén 1828.